

ni bilo več jezde, ampak bili so nasipi mrtvih in umirajočih. Tu se je vidil rudeči kaftan spaba; tam je ležal plajšč Albana; tu si je prizadeval jezdec priti spod konja, ker ležal je mertev na njem; tam je tergal konj uzdo, ktero je njegov gospod v skerčeni roki deržal.

Marni topi muzelmanski so trideset hiš porušili. Ataman veli: „Na svoje mesta! Deržite se do večera! Še malo časa in zmaga je naša! (Konec sledi.)

Ozir v pretekle čase.

Svet nekdanj kakor zdaj.

„Nekdanj, nekdanj je bil svet vés dragač, vés bolji“ — slišimo tega in unega reči — zdaj je vés popačen, poln hudobij“. Kakor mrtvega navadno hvalimo, tako se hvala poje tudi preteklim časom. „O, nekdanj so časi bili!“

Če pa v te hvaljene čase posvetimo z lučjo zgodovine, bomo vidili te čase vse drugačne, kakor nekteri dan današnji o njih mislijo. Jez ne govorim tu od Sodome in Gomore in brezštevilnih drugih napačnost sveta nekdanjih časov; tudi Bog obvarij, da bi s hvalo povzdigoval sedanjosti memo starih, — spisal sem te verstice in jih podam „Novicam“ le po nekem primerljivi. Pretekli teden sem v štacuni nekaj malega kupil in tergovec mi je blago zavil v 223. list dunajskega časnika (öst. kais. priv. Wiener Zeit.) od petka 29. sept. leta 1826. Ko kupljeno stvar domá spravim iz zavitka, ga preberam, kakor človek rad včasih stare pisanja pregleduje. In kaj nek sem bral v tem listu, ne na celi polji, ampak le na pol polji? Kar sem najdel, hočem ob kratkem povedati. Sledéče novíce so:

„3. sept. ni bilo v ječi Newgate na Angležkem nič manj kot 592 zapertih, med temi 100 žensk; imeli so ti hudodelci in hudodelke pred prvo porotno sodbo priti, 11 je bilo zatoženih zavolj umora, 38 zavolj ropa itd.“

„Iz Irskega se piše, da po več krajih razsajajo hude vročinske bolezni, ki naj bolj napadajo presto ljudstvo in naj več izvirajo od strada. V taci nadlogah je že tisuč in tisuč revnih prosilo vlado, naj jim pripomore, da se preselijo v Ameriko“.

„V Londonu so moža zaperli; ki ima 5 žen; ravno je snubil šesto, ko ga je policija zasačila“.

„V grofovini Sommerset ste se dve dekleti zaljubile v enega mladega človeka, in ker je tudi on obé ljubil, ste se, ena drugi nevošljive, tako dolgo duksale (angležka šega), da so jih mogli ljudje s silo sak sebi spraviti“.

„V Parizu je 14. sept. zvečer ob 8. nek neznan človek nagovoril mlado šivarico, ki je ravno domú šla, naj mu dovoli, da jo spremi. Dekle se brani in noče uslišati nadležnika. On pa ne premišluje dolgo — plane čez njo in ji zasači Skrat nož v persi, da je na mestu umerla. Ko policija čez 2 dni zasledí stanovanje morivca in pride k njemu, da bi ga zaperla, ga najdejo zadušenega na tleh; z ogljem si je bil stanico zakuril in se tako zadušil“.

„Iz Bologne v rimski deržavi se piše, da je 10.000 škudov tistemu obljubljen, ki izda morivca kardinala Rivarela; tudi če je on sam morivec, prejme 10.000 škudov, ako pové, kdo ga je najel za to hudodelstvo“.

„Iz Zürich-a v Švajci se naznanja, da so morivca Šulthajsa Keller-a zvedili, in sta tedaj Pfyffer in Corragioni, po nedolžnem tega umora natolcevana, iz zapora izpušena“.

Vse to stoji na pol pol dunajskega časnika, kteri, kakor časniki dan današnji, ni namenjen le hudodelstva po svetu razglašati. Če pa je med mnogimi drugimi novicami na eni sami polpoli toliko novic te baže, se lahko sodi razloček od nekdanj in danes.

X. Y. Z.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Pole v Istrii 22. febr. J. K. — V preteklem poletji sem vam tožil, da nimamo dežja, in zdaj moram tožiti, da

ga imamo preveč, ker od 16. p. m. nimamo več lepega vremena. Takrat smo imeli malo snega, potem je začelo deževati in dežuje še zmirej, da se ne vé kaj bo za polje iz tega. Bog daj dobro! — Od novega tukajšnjega gledišča sem Vam že pisal. V tem gledišču so napravili tudi dvorano, ki je res krasno poslopje za ples in druge veselice; olepšano je s podobami presv. našega cesarja in cesarice, in s podobo nadvojvoda Ferd. Maksa, ki je pravi dobrotnik temu kraju. On ne skerbí samo, da bi se ostanjki nekdanjih imenitnost ohranili, temuč si tudi veliko prizadeva mesto olepšati. Slišal sem, da bo od mesta do starega amfiteatra drevored zasadil; razun tega skerbí, da bi mesto potrebno vodo imelo, poklical je v ta namen že inženirja iz Tersta, da bi vodo na grad, v mesto in v arsenal spe-ljal. Nadvojvoda Ferd. Maks je, kakor vam je znano, vikši poglavar avstrijskega vojniškega brodogradstva, in je v kratkem času svoje delavnosti v brodogradstvu vse preuredil in iznova oživil; upravne dela je uprostit, uradnikom plačila povišal itd. Znaprej se ne bodo jemali v službo tako zvani frekventanti in praktikanti brez plačila v prvi dōbi službe, ampak praktikanti, sedaj elēvi imenovani, bojo dobili koj ko v službo stopijo, 200 fl. plačila; — 200 fl. je sicer malo, zares, ali če se pomisli, da v poprejšnjih časih so mogli taki praktikanti veliko let brez plačila služiti, je berž izzačetka to že nekaj. Druge stopnje uradnikov bodo tudi boljše plačevane. Pomorski uradniki so vojaški uradniki, njih zapovedi so vojaške. Mladencem, ki, doversivši sedmo in osmo šolo, ne vejo kam se podati, se sedaj pri mornarstvu po novi osnovi odpirajo službe, v kterih se že dá živeti, in komur je pri dobri obnaši sreča mila, tudi višjo stopnjo doseči.

Iz Šežanskega kantona. 15. dan t. m. že kesno zvečer se napravijo iz Tersta tri osebe (dva moža, eden oče štirih še majhnih otrok, drugi neporočen okoli 46 let star in pa mlada mati) po reški cesti proti domu v Slope, dobre 4 ure od Tersta. Burja je močno divjala. Vsi trudni pridejo že po polnoči v Hernelje, od kodar imajo le dobre pol ure še do doma. Tukaj nekoliko počijejo, se pri ognji v neki kerčmi ogrejejo in da bi laglej, kakor so mislili, do Slop prišli, poserkajo nekoliko žganja. V kerčmi se jim je sicer svetovalo v snegu in tako močni burji ne narej iti — al mater je gnala ljubezen do otročiča domu; gredo tedaj vsi, pa ne vedó, da grejo — smerti naprot. Temota, težka hoja po velikem snegu in močna burja, razun tega pa še popred popito žganje jih zmaga. Ko se dan naredí, najdejo vse tri zmerznjene, oba moža skupaj na nekem drevesu naslonjena, ženo pa nekatere korake bliže doma v germu, kamor jo je burja vergla. Povedali smo bravcem „Novic“ prežalostno prigodbo zato: naj bi bila prederznim svarilo, se v takem vremenu ne podajati v nevarnost in pa misliti, da jo bojo užugali z žganjem, ktero ravno še gotovšo smert prinese.

Ravno tisto noč se podá A. V. iz vasi D —, oče dvo-jih otrok, 37 let star, le majhne pol ure delec v vas M. na rop. Temna noč, močni piš burje in zameti se mu pri-pravni zdé, svoj hudobni namen srečno doseči. Pride v vas M., železni križ siloma iz okna neke bolj samotne žit-nice verže, gre noter, si nagrabi en žakelj žita in kar ga je mogel še v ruto zavezati. Al ker se mu je to še premalo zdelo, si sleče srajco, jo pri rokavih in zavratom zašije, in ravno tako z žitom nasuje; s tem trojnim bremenom ob-ložen hití proti domu. Nesel je namreč pet polovnikov, dva in pol pšenice čiste, in dva in pol mešanega žita. Že je bolj ko na polovici pota, in ko ravno na neki verh hriba v tako hudem vremenu prisopí, in se nekoliko počiti ukra-deno težo odloží — ga zadene božja pravica, — za mert-udom je namreč, kakor je zdravniški ogled spoznal, na-nagloma umerl. Ljudje so ga podnevi brez srajce in vse tri bremena z žitom napolnjene okoli njega našli. Kmali so pa tudi žitnico brez železnega križa v oknu zagledali, in od nje zapazili sled, ki ga je tat, žito po malo stresaje,